

міжнародного права є типовим підходом в практиці укладення міжнародних угод, причому вимоги національного законодавства не застосовуються до неврегульованих такими угодами правовідносин. І тому не виключена можливість виникнення колізій у застосуванні до відповідних правовідносин права, яке вибране сторонами угоди (*lex electa*), із законодавством однієї зі сторін.

Таким чином, при застосуванні у зовнішньоекономічній угоді права третьої країни або норм міжнародного права необхідно вдаватися у кожному випадку до правового аналізу можливостей виникнення колізій з національним правом кожної зі сторін такої угоди.

Література

1. Беглий О.В. Глобалізація і космічне право // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). / О.В. Беглий. – Вип. 5. Спецвип. / Гол. ред. О.П. Степанов. – Книжк. вид. НАУ, 2006. – С. 52 – 62.

2. Уругвайский раунд ГАТТ и проблемы создания Всемирной торговой организации // Московский журнал международного права. – 1997. – №1. – С. 142 – 166.

3. Международное частное право. Современные проблемы. – М.: LAW: [ТЕИС]., 1994. – 404 с.

УДК 341.17(043.2)

Бохинюк А.А.,
магістрант,

Європейський університет, м. Київ, Україна

ДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Інтеграція України до Європейського Союзу є одним з її основних зовнішньополітичних пріоритетів, оскільки повноправне членство в ЄС було проголошено стратегічною метою держави. Фактично всі парламентські партії в Україні є поборниками вступу України до ЄС і розвитку відносин з західною Європою. Зрозуміло, це є складним, тривалим та багатоетапним процесом, що потребує активної співпраці та двосторонньої взаємодії між Україною та ЄС, та включає в себе співробітництво у всіх сферах державних взаємовідносин: політичній, економічній, соціальній тощо.

Ключовим елементом успішної інтеграції України до ЄС є досягнення певного рівня узгодженості законодавства нашої країни з правовими нормами Євросоюзу. Зближення українського законодавства із сучасною європейською системою права забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави в рамках ЄС і сприятиме поступовому зростанню добробуту громадян, приведенню його до рівня, що склався у державах – членах ЄС, а також створить необхідні передумови для отримання Україною статусу асоційованого члена Євросоюзу, що є головним зовнішньополітичним пріоритетом України в середньостроковому вимірі. [3].

Згідно п.1 ст. 51 Угоди про партнерство та співробітництво, Україна та ЄС визнали, що «важливою умовою для зміцнення економічних зв'язків між Україною та Співтовариством є зближення існуючого і майбутнього законодавства України із законодавством Співтовариства. Україна вживе заходів для забезпечення того, щоб її законодавство поступово було приведене у відповідність до законодавства Співтовариства» [2].

У 2004 р. Законом України було прийнято Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Програма визначає механізм досягнення Україною відповідності третьому Копенгагенському та Мадридському критеріям набуття членства в Європейському Союзі. Цей механізм включає: адаптацію законодавства, утворення відповідних інституцій та інші додаткові заходи, необхідні для ефективного правотворення та правозастосування. Частиною Програми також є Перелік актів законодавства України та *acquis* Європейського Союзу в пріоритетних сферах адаптації. Відповідно до програми, Адаптація законодавства України є планованим процесом, що включає декілька послідовних етапів, на кожному з яких повинен досягатися певний ступінь відповідності законодавства України до права Європейського Союзу. Пріоритетними сферами законодавства України на першому етапі стали митне, банківське право, бухгалтерський облік та оподаткування, законодавство про компанії, інтелектуальна власність, охорона праці, фінансові послуги, пенсійне забезпечення, правила конкуренції, державні закупівлі, охорона здоров'я та життя, довкілля, захист прав споживачів, енергетика, транспорт.

Перший етап адаптації був розрахований на 2004 – 2007 роки, проте 14 січня 2009 року Законом України «Про внесення зміни до Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» продовжено до кінця терміну дії УПС, у зв'язку з тим що ще не всі завдання даного етапу виконані а сформулювати нові пріоритети можна буде тільки після укладання нової угоди з ЄС. Періоди наступних етапів виконання Програми визначатимуться залежно від результатів, досягнутих на попередніх етапах, економічної, політичної та соціальної ситуації, яка складеться в Україні, а також розвитку взаємовідносин України і Європейського Союзу. Не дивлячись на досягнутий значний прогрес в процесі адаптації, на сьогодні актуальними залишається ще багато проблемних питань. Так, проектом Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та Порядком денним асоціації Україна – ЄС (набув чинності 23 листопада 2009 року) передбачено появу великої кількості юридично обов'язкових зобов'язань України у сфері адаптації законодавства, невиконання яких може призвести до вжиття проти України відповідних економічних санкцій. У зв'язку з цим виникла потреба змінити підходи до реалізації адаптації. З цією метою, а також з метою забезпечення систематизації, послідовності та плановості роботи у сфері адаптації, Координаційна рада з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу схвалила на своєму шостому засіданні 9 березня 2010 року Прогресивний план адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, який враховує зобов'язання України у сфері адаптації законодавства (погоджені на сьогодні в ході переговорного процесу) та дозволяє вже зараз розпочати підготовку до виконання Угоди. По суті Прогресивний план має стати орієнтовним планом робіт з адаптації

законодавства на коротко – та середньострокову перспективу та використовуватись під час підготовки щорічних планів заходів [5].

У співробітництві України з країнами ЄС на повітряному транспорті великого значення має реалізація положень Повітряного кодексу, що прийнятий Верховною Радою України у травні 2011 р. Він регламентує правові основи загальної діяльності на авіатранспорті, державного регулювання авіаційної галузі, використання повітряного простору України, що спрямоване на гарантування безпеки авіації, забезпечення інтересів держави і національної безпеки, процесу задоволення потреб суспільства та зокрема економіки країни у повітряних перевезеннях. Повітряний кодекс України передбачає виконання вимог міжнародних організацій з повітряного транспорту, а саме: Об'єднаних авіаційних властей Європи (JAA), Європейської конференції цивільної авіації (ЄКЦА), Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтроль), а також висновків і рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) про необхідність вдосконалення законодавства України за результатами аудиту, проведеного в 2008 р. Практика співробітництва у створенні Спільного авіаційного простору показує, що Україна має необхідні умови для виконання міжнародних вимог до складу та якості льотної техніки, кваліфікації пілотів, стану та повноти послуг, що надаються аеропортовими службами [4].

Отже, можна зробити підсумок, що адаптація чинного українського законодавства до законодавства ЄС – це обов'язкова передумова успішної інтеграції України до Європейського Співтовариства. Розуміння важливості цього процесу, відповідальне ставлення до нього, конструктивна та розважлива співпраця всіх гілок влади та політичних сил, а також врахування досвіду країн – членів ЄС безперечно дасть позитивний результат. І, звичайно, завершальною та найголовнішою умовою є дотримання законів та повага влади до прав та свобод людини і громадянина.

Література

1. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України № 1629 15 від 18.03.2004. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 29, – Ст. 367
2. Угода про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством від 16 червня 1994 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Костюк С., Істягіна Н. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: стан, проблеми та перспективи: / С. Костюк, Н. Істягіна. // Науковий вісник Дипломатичної академії України при МЗС України. Зб. наук. праць. – К.: Дипл. акад. України, 2001. – Вип. 4. – С. 196–202.
4. Собкевич О., "Щодо перспективних напрямів співробітництва України з країнами ЄС у реалізації потенціалу транспортної системи України". / О. Собкевич, О.Ємельянова. Аналітична записка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.
5. Звіт за 2011 рік «Моніторинг процесу адаптації державної служби до стандартів ЄС в сфері аналізу та розробки політики». Підготовлений Благодійним фондом «Інтелектуальна перспектива» за фінансової підтримки ЄС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://csep.org.ua>.